Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2012. gada 29. martā*

Apelācija — Vide — Direktīva 2003/87/EK — Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma — Igaunijas Republikas emisijas kvotu valsts sadales plāns laikposmam no 2008. līdz 2012. gadam — Komisijas un dalībvalstu kompetence — Direktīvas 2003/87 9. panta 1. un 3. punkts un 11. panta 2. punkts — Vienlīdzīga attieksme — Labas pārvaldības princips

Lieta C-505/09 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2009. gada 3. decembrī iesniedza,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *E. Kružíková* un *E. Randvere*, kā arī *E. White*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

ko atbalsta

Dānijas Karaliste, ko pārstāv *C. Vang*, pārstāvis,

persona, kas iestājusies apelācijā,

pārējiem lietas dalībniekiem esot šādiem:

Igaunijas Republika, ko pārstāv *L. Uibo* un *M. Linntam*, pārstāvji,

prasītāja pirmajā instancē,

ko atbalsta

Čehijas Republika, ko pārstāv *M. Smolek*, pārstāvis,

Latvijas Republika, ko pārstāv K. Drēviņa un I. Kalniņš, pārstāvji,

personas, kas iestājušās apelācijā,

Lietuvas Republika,

Slovākijas Republika,

* Tiesvedības valoda – igauņu.

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste,

personas, kas iestājušās pirmajā instancē.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], tiesneši U. Lehmuss [*U. Lõhmus*], A. Ross [*A. Rosas*] (referents), A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerāladvokāte V. Trstenjaka [*V. Trstenjak*],

sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 29. septembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2011. gada 17. novembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar šo apelācijas sūdzību Eiropas Komisija lūdz atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas [tagad – Vispārējā tiesa] 2009. gada 23. septembra spriedumu lietā T-263/07 Igaunija/Komisija (Krājums, II-3463. lpp.; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), saskaņā ar kuru tā ir atcēlusi Komisijas 2007. gada 4. maija lēmumu par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu valsts sadales plānu, ko Igaunijas Republika izziņojusi par laikposmu no 2008. līdz 2012. gadam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (turpmāk tekstā – "strīdīgais lēmums").

Atbilstošās tiesību normas

2 Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvas 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 32. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 27. oktobra Direktīvu 2004/101/EK (OV L 338, 18. lpp.; turpmāk tekstā – "Direktīva"), 1. pantā ir paredzēts:

"Ar šo direktīvu izveido sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā [..], lai veicinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā."

3 Šīs direktīvas 9. pantā ir noteikts:

"1. Par katru periodu, kas minēts 11. panta 1. un 2. punktā, katra dalībvalsts izstrādā valsts plānu, ar kuru nosaka kopējo kvotu daudzumu, ko valsts nodomājusi piešķirt uz šo periodu, un ierosināto to sadales kārtību. Plāna pamatā ir jābūt objektīviem un pārredzamiem kritērijiem, arī tiem, kas minēti III pielikumā, pienācīgi ņemot vērā sabiedrības atsauksmes. Komisijai neatkarīgi no [EK] līguma, vēlākais, līdz 2003. gada 31. decembrim jāizstrādā III pielikumā minēto kritēriju īstenošanas pamatnostādnes.

Plāns par periodu, kas minēts 11. panta 1. punktā, ir jāpublicē un jāpaziņo Komisijai un citām dalībvalstīm, vēlākais, līdz 2004. gada 31. martam. Turpmākajiem periodiem plāns ir jāpublicē un jāpaziņo Komisijai un dalībvalstīm vismaz 18 mēnešus pirms attiecīgā perioda sākuma."

2. Emisijas kvotu valsts sadales plāns ir jāapspriež 23. panta 1. punktā minētajā komitejā.

3. Triju mēnešu laikā pēc emisijas kvotu valsts sadales plāna paziņošanas, ko dalībvalsts izdara saskaņā ar 1. punktu, Komisija var noraidīt plānu vai kādu tā daļu sakarā ar tā neatbilstību III pielikumā vai 10. pantā minētajiem kritērijiem [III pielikumā minētajiem kritērijiem vai 10. panta noteikumiem]. Dalībvalsts pieņem lēmumu saskaņā ar 11. panta 1. vai 2. punktu tikai tad, ja Komisija piedāvātos grozījumus ir akceptējusi. Atteikuma gadījumā Komisija sniedz pamatojumu."

4 Šīs pašas direktīvas 10. pantā ir paredzēts, ka "uz triju gadu periodu, kas sākas 2005. gada 1. janvārī, dalībvalstis piešķir vismaz 95 % no kvotām bez maksas. Uz piecu gadu periodu, kas sākas 2008. gada 1. janvārī, dalībvalstis piešķir vismaz 90 % no kvotām bez maksas".

5 Atbilstoši Direktīvas 2003/87 11. panta 2. punktam:

"Uz piecu gadu periodu, kas sākas 2008. gada 1. janvārī, un uz katru nākamo piecu gadu periodu katra dalībvalsts nolemj kopējo kvotu daudzumu, ko tā piešķirs uz šo periodu, un sāk kvotu piešķiršanas procesu katras iekārtas operatoram. Šis lēmums ir jāpieņem vismaz 12 mēnešus pirms attiecīgā perioda sākuma, pamatojoties uz emisijas kvotu valsts sadales plānu, kas izstrādāts atbilstīgi 9. pantam, un saskaņā ar 10. pantu, pienācīgi ņemot vērā sabiedrības atsauksmes."

6 Šīs direktīvas III pielikumā ir noteikti valsts sadales plāniem piemērojami 12 kritēriji. Šī pielikuma 1.–3., 5. un 6. kritērijs attiecīgi nosaka:

"1. Kopējam piešķiramo kvotu daudzumam uz attiecīgo periodu ir jābūt saskaņotam ar dalībvalsts saistībām ierobežot emisiju atbilstīgi [Padomes 2002. gada 25. aprīļa] Lēmumam 2002/358/EK [par ANO vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām pievienotā Kioto Protokola apstiprināšanu Eiropas Kopienas vārdā un no tā izrietošo saistību kopīgu izpildi (OV L 130, 1. lpp.)] un Kioto protokolam, ņemot vērā, no vienas puses, kopējo emisijas daļu, ko aptver šīs kvotas, salīdzinot ar emisiju no avotiem, uz kuriem neattiecas šī direktīva, un, no otras puses, valstu enerģētikas politiku, un jābūt saskaņotam ar valsts klimata pārmaiņu programmu. Kopējais piešķiramo kvotu daudzums nedrīkst pārsniegt daudzumu, kāds, šķiet, vajadzīgs šā pielikuma kritēriju stingrai piemērošanai. Pirms 2008. gada daudzumam jābūt saskaņotam ar iespēju katrai dalībvalstij sasniegt vai pat pārsniegt mērķus saskaņā ar Direktīvu [Lēmumu] 2002/358/EK un Kioto protokolu.

2. Kopējam piešķiramo kvotu daudzumam ir jābūt saskaņā ar esošo un plānoto progresu, izpildot dalībvalstu ieguldījumu saistībās, ko Kopiena uzņēmusies saskaņā ar [Padomes 1993. gada 24. jūnija] Direktīvu [Lēmumu] 93/389/EEK [par Kopienas monitoringa mehānismu attiecībā uz CO_2 un citu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām, OV L 167, 31. lpp.].

3. Piešķiramo kvotu daudzumam ir jābūt saskaņotam ar to darbību potenciālu, ieskaitot tehnoloģisko potenciālu, uz kurām attiecas šī emisijas samazināšanas sistēma. Dalībvalstis var balstīt kvotu sadali uz vidējo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas daudzumu uz produkta vienību un sasniedzamo progresu attiecībā uz veicamajām darbībām.

[..]

5. Plāns nedrīkst diskriminēt uzņēmējsabiedrības vai nozares, piemēram, nepiemēroti atbalstot noteiktus uzņēmumus vai darbības, saskaņā ar Līguma prasībām, it īpaši [EKL] 87. un 88. pantu.

6. Plānā jāiekļauj informācija par to, kā jaunās iekārtas var sākt dalību Kopienas sistēmā attiecīgajā dalībvalstī."

7 Komisijas 2006. gada 13. novembra Lēmuma 2006/780/EK par izvairīšanos no siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumu divkāršas uzskaites saskaņā ar Kopienas emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu attiecībā uz Kioto protokola projektu aktivitātēm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 316, 12. lpp.) 3. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

"1. Valsts kvotu sadalījuma plānā 2008.–2012. gadam dalībvalsts kopējā kvotu daudzumā ietver to kvotu rezervi, kas paredzētas katrai projekta aktivitātei, ievērojot šā lēmuma I pielikumā sniegto formātu, ja pirms Direktīvas 2003/87/EK 9. panta 1. punktā paredzētā termiņa paziņošanai par valsts kvotu sadalījuma plānu dalībvalsts kā valsts, kurā tiek īstenota aktivitāte, ir izsniegusi apstiprinājuma rakstu, ar ko tā apņemas piešķirt [emisiju samazināšanas vienības] vai [sertificēto emisiju samazinājumus] projektu aktivitātēm, kuru rezultātā tiek samazinātas vai ierobežotas emisijas iekārtās, uz ko attiecas Direktīva 2003/87/EK.

2. Valsts kvotu sadalījuma plānā 2008.–2012. gadam dalībvalsts kopējā kvotu daudzumā var ietvert arī papildu kvotu rezervi, ievērojot šā lēmuma II pielikumā sniegto formātu, ja pēc tam, kad dalībvalsts pieņēmusi lēmumu saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 11. panta 2. punktu, tā kā valsts, kurā tiek īstenota aktivitāte, paredz izsniegt apstiprinājuma rakstus, ar ko tā apņemas līdz 2012. gada 31. decembrim piešķirt [emisiju samazināšanas vienības] vai [sertificēto emisiju samazinājumus] projekta aktivitātēm, kuru rezultātā tiek samazinātas vai ierobežotas emisijas iekārtās, uz ko attiecas Direktīva 2003/87/EK. Plānotās projekta aktivitātes, kas izmanto tādu pašu emisiju samazināšanas metodoloģiju, bet par ko vēl nav izsniegts apliecinājuma raksts, var sagrupēt vienā slejā rezervju tabulā, kas sagatavota saskaņā ar II pielikumu."

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

8 Šīs lietas rašanās fakti un strīdīgais lēmums pārsūdzētā sprieduma 6.–12. punktā ir izklāstīti šādi:

"6 Igaunijas Republika atbilstoši Direktīvai [2003/87] paziņoja [..] Komisijai savu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu valsts sadales plānu. Atbilstoši Igaunijas Republikas uzskatam šis paziņojums tika veikts 2006. gada 30. jūnijā, turpretī atbilstoši Komisijas uzskatam tas ir noticis 2006. gada 7. jūlijā.

7 Pēc vēstuļu apmaiņas ar Komisiju Igaunijas Republika 2007. gada februārī tai iesniedza jaunu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu valsts sadales plāna redakciju.

8 2007. gada 4. maijā Komisija pieņēma [strīdīgo lēmumu]. Šajā lēmumā ir paredzēts samazinājums par 47,8 %, salīdzinot ar emisiju kvotām, kuru izplūdi Igaunijas Republika paredzēja.

9 [Strīdīgā] lēmuma rezolutīvajā daļā ir paredzēts:

"1. [pants]

Igaunijas [Republikas] kvotu valsts sadales plāna šādi aspekti pirmajam piecu gadu laikposmam, kas minēts Direktīvas [2003/87] 11. panta 2. punktā, ir nesaderīgi ar:

1. Direktīvas [2003/87] III pielikuma 1.–3. kritēriju: kopējā piešķiramā kvotu daudzuma daļa, t.i., 11,657987 miljoni tonnu CO_2 ekvivalenta gadā, kas ir nesaderīga gan ar vērtējumiem, kas veikti saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 11. februāra] Lēmumu [..] 280/2004/EK [par monitoringa mehānismu attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju un par Kioto protokola īstenošanu Kopienā (OV L 49, 1. lpp.)], gan to darbību

potenciālu, ieskaitot tehnoloģisko potenciālu, uz kurām attiecas emisijas samazināšana, jo šī daļa tika samazināta, lai ņemtu vērā emisijas no projekta darbībām, kas jau norisinājās 2005. gadā un kuru dēļ 2005. gadā tika veikti emisiju samazinājumi vai ierobežojumi iekārtās, kuras ietilpst Direktīvas [2003/87] piemērošanas jomā tiktāl, ciktāl šie samazinājumi vai ierobežojumi tika pamatoti un pārbaudīti; turklāt kopējā kvotu daudzuma daļa, kas atbilst sadedzināšanas iekārtām, kas nav ietverta pirmajam posmam izstrādātajā kvotu valsts sadales plānā, papildus emisijām, kuras aprēķinātas 0,313883 miljonu tonnu gadā, kas saskaņā ar valsts sadales plānā paredzēto kopējo metodiku, pamatojoties uz pārbaudītiem un pamatotiem emisijas rādītājiem, nav pamatoti;

2. Direktīvas [2003/87] III pielikuma 3. kritēriju: kopējā piešķiramā kvotu daudzumā, kas paredzēts valsts sadales plānā, Igaunijas [Republikas] [atbilstoši Komisijas [..] Lēmuma 2006/780/EK [..] 3. panta 1. un 2. punktam piešķirtās kvotu rezerves] neietveršana un fakts, ka attiecīgās darbības veicošajam iestādēm piešķirtais kvotu daudzums nav proporcionāli samazināts;

3. Direktīvas [2003/87] III pielikuma 5. kritēriju: noteiktām iekārtām piešķirtās kvotas ir lielākas nekā tām paredzētās vajadzības, kas izriet no bonusu piešķiršanas par agrīnā stadijā veiktajiem pasākumiem un citādi aprēķinātas piešķiršanas;

4. Direktīvas [2003/87] III pielikuma 6. kritēriju: informācija par to, kāda būs iespēja jaunpienācējiem sākt piedalīties Kopienas sistēmā.

2. [pants]

Ja turpmāk norādītie grozījumi tiks veikti nediskriminējoši un tiks paziņoti Komisijai pēc iespējas agrāk, ņemot vērā termiņus, kas vajadzīgi valsts procedūru īstenošanai, nekādi iebildumi pret valsts sadales plānu netiks izvirzīti:

1. kopējais piešķiramais kvotu daudzums Kopienu sistēmas ietvaros tiek samazināts par 11,657987 miljoniem tonnu CO_2 ekvivalenta gadā un papildus sadedzināšanas iekārtām, kas nav ietvertas pirmajam posmam izstrādātajā plānā, piešķirtais daudzums tiek noteikts saskaņā ar kopējo metodiku, kas paredzēta valsts sadales plānā, pamatojoties uz pārbaudītiem un pamatotiem emisijas rādītājiem, tā kā kopējais daudzums tiek samazināts vēl par iespējamo starpības starp šai iekārtai piešķirtajām kvotām un 0,313883 miljoniem tonnu, kas šai iekārtai ik gadus atstātas rezervē, ekvivalentu; turklāt kopējais daudzums tiek palielināts, lai ņemtu vērā emisijas no projekta darbībām, kas jau norisinājās 2005. gadā un kuru dēļ 2005. gadā tika veikti emisiju samazinājumi vai ierobežojumi iekārtās, kuras ietilpst Direktīvas [2003/87] piemērošanas jomā, ciktāl šie samazinājumi vai ierobežojumi tika pamatoti un pārbaudīti;

2. kvotu rezerve, ko Igaunijas [Republika] plāno piešķirt atbilstoši Lēmuma 2006/780/EK 3. panta 1. un 2. punktam, ir ietverta kopējā daudzumā 12,717058 miljoni tonnu, kas aprēķinātas, ievērojot Direktīvas [2003/87] III pielikuma 1.–3. kritēriju pirms galīgā valsts sadales lēmuma saskaņā ar Direktīvas [2003/87] 11. panta 2. punktu pieņemšanas, un iekārtām, kas veic attiecīgās darbības, piešķirto kvotu daudzums tiek proporcionāli samazināts;

3. noteiktām iekārtām piešķirtās kvotas nepārsniedz paredzētās vajadzības, kas izriet no bonusu piešķiršanas par agrīnā stadijā veiktajiem pasākumiem;

4. informācija par to, kā jaunpienācējiem būs iespēja sākt piedalīties Kopienas sistēmā, tiek sniegta atbilstoši Direktīvas [2003/87] III pielikuma kritērijiem un tās 10. panta normām.

3. [pants]

1. Nedrīkst tikt pārsniegts vidējais kopējais gada kvotu daudzums 12,717058 miljoni tonnu, atskaitot rezervi, ko Igaunijas [Republika] atbilstoši Lēmuma 2006/780/EK 3. panta 1. un 2. punktam plāno izveidot, un atskaitot arī iespējamo starpības starp papildus sadedzināšanas iekārtai, kas nav ietverta pirmajam posmam izstrādātajā plānā, piešķirtajām kvotām un 0,313883 miljoniem tonnu, kas šai iekārtai ik gadus atstātas rezervē un kas nav pamatotas ar kopējo metodiku, kura paredzēta valsts sadales plānā, pamatojoties uz pārbaudītiem un pamatotiem emisijas rādītājiem, ekvivalentu, un tiek palielināts, lai ņemtu vērā emisijas no projekta darbībām, kas jau norisinājās 2005. gadā un kuru dēļ 2005. gadā tika veikti emisiju samazinājumi vai ierobežojumi iekārtās, kuras ietilpst Direktīvas [2003/87] piemērošanas jomā, ciktāl šie samazinājumi vai ierobežojumi tika pamatoti un pārbaudīti, ko Igaunijas [Republika] atbilstoši savam valsts sadales plānam piešķir šajā plānā minētajām iekārtām un jaunpienācējiem.

2. Kvotu valsts sadales plāns var tikt grozīts bez iepriekšējas Komisijas piekrišanas, ja pēc rādītāju kvalitātes uzlabošanas grozījums attiecas uz noteiktām iekārtām piešķirtām kvotām [un] nepārsniedz plānā minētajām iekārtām piešķiramo kvotu skaitu vai ja ar grozījumu procentuāli tiek samazināts kvotu daudzums, kas piešķirams bez maksas [un] nepārsniedz Direktīvas [2003/87] 10. pantā paredzētas robežas.

3. Jebkurš valsts sadales plāna grozījums, kura mērķis ir labot šī lēmuma 1. [pantā] norādītās nepilnības, bet kas neatbilst grozījumiem, kuri norādīti 2. [pantā], ir jāpaziņo pēc iespējas agrāk, ņemot vērā termiņus, kas vajadzīgi valsts procedūru īstenošanai, un tiem atbilstoši Direktīvas [2003/87] 9. panta 3. punktam ir vajadzīga Komisijas iepriekšēja piekrišana. Jebkurš cits valsts sadales plāna grozījums, izņemot atbilstoši šī lēmuma 2. [pantam] prasītos, ir nepieņemams.

4. [pants]

Šis lēmums ir adresēts Igaunijas Republikai.”

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

9 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2007. gada 16. jūlijā, Igaunijas Republika cēla prasību atcelt strīdīgo lēmumu.

10 Ar 2008. gada 29. janvāra rīkojumu Vispārējās tiesas septītās palātas priekšsēdētājs atļāva Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam, kā arī Lietuvas Republikai un Slovākijas Republikai iestāties lietā Igaunijas Republikas prasījumu atbalstam.

11 Savas prasības atbalstam Igaunijas Republika bija izvirzījusi piecus pamatus. Tie attiecās, pirmkārt, uz pilnvaru pārsniegšanu, kas izriet no Direktīvas 2003/87 9. panta 1. un 3. punkta un 11. panta 2. punkta pārkāpuma, otrkārt, uz acīmredzamām kļūdām vērtējumā, treškārt, uz EKL 175. panta pārkāpumu, ceturtkārt, uz labas pārvaldības principa pārkāpumu un, piektkārt, uz pamatojuma neesamību.

12 Komisija lūdza Vispārējo tiesu prasību atzīt par nepieņemamu attiecībā uz strīdīgā lēmuma 1. panta 3. un 4. punktu, 2. panta 3. un 4. punktu, kā arī 3. panta 2. un 3. punktu, jo Igaunijas Republika neesot iesniegusi nevienu faktisku vai juridisku norādi, kas saistīta ar šiem noteikumiem, un attiecībā uz pārējiem noteikumiem to noraidīt kā nepamatotu.

13 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa atcēla strīdīgo lēmumu pilnībā.

14 Vispirms pārsūdzētā sprieduma 28.–34. punktā Vispārējā tiesa noraidīja Komisijas izvirzīto iebildi par daļēju nepieņemamību. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts nebija nodalāmi no pārējiem šī lēmuma noteikumiem un ka gadījumā, ja Igaunijas Republikas izvirzītie pamati būs pamatoti, strīdīgais lēmums būs jāatceļ pilnībā.

15 Turpinājumā pārsūdzētā sprieduma 49.–93. punktā Vispārējā tiesa izvērtēja pirmo prasības pamatu par pilnvaru pārsniegšanu, kas izriet no Direktīvas 2003/87 9. panta 1. un 3. punkta, kā arī 11. panta 2. punkta pārkāpuma. Pirmām kārtām, tā konstatēja, ka Komisija, pirmkārt, strīdīgajā lēmumā precizējot īpašu piešķiramo kvotu daudzumu, kura jebkāda pārsniegšana tiek uzskatīta par nesaderīgu ar Direktīvā paredzētajiem kritērijiem, un, otrkārt, noraidot Igaunijas Republikas saskaņā ar Direktīvu 2003/87 izziņoto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju valsts sadales plānu laikposmam no 2008. līdz 2012. gadam (turpmāk tekstā – "Igaunijas VSP"), ciktāl kopējais kvotu daudzums, kurš tajā ir paredzēts, pārsniedz šo robežu, pārsniedza kontroles pilnvaras atbilstoši minētās direktīvas 9. panta 3. punktam. Otrām kārtām, Vispārējā tiesa atzina, ka Komisija, Igaunijas Republikas šajā plānā veikto analīzi aizstājot ar savu analīzi, bija pārkāpusi Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktu. Šajā kontekstā Vispārējā tiesa arī konstatēja, ka Komisijas izmantotie dati un vērtēšanas metodoloģijas "noteikti" nebija vispārstāvētākie.

16 Pārsūdzētā sprieduma 94. punktā Vispārējā tiesa no tā secināja, ka strīdīgā lēmuma 1. panta 1. punkts, 2. panta 1. punkts un 3. panta 1. punkts par kopējā piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzuma noteikšanu ir jāatceļ. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka nav jāpārbauda otrais, trešais un piektais Igaunijas Republikas izvirzītais pamats, jo tie ir vērsti pret tām pašām normām.

17 Visbeidzot pārsūdzētā sprieduma 99.–112. punktā Vispārējā tiesa izvērtēja ceturto prasības pamatu par labas pārvaldības principa pārkāpumu. Šis pamats attiecās uz Komisijas vērtējumu par to, vai Igaunijas VSP izpildīja Direktīvas 2003/87 III pielikuma 3. kritēriju par to, ka kopējā piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzumā ņem vērā rezervi. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisija nebija pierādījusi, ka šajā plānā ietvertie aprēķini bija kļūdaini.

18 Šādos apstākļos Vispārējā tiesa minētā sprieduma 113. punktā uzskatīja, ka strīdīgā lēmuma 1. panta 2. punkts un 2. panta 2. punkts ir jāatceļ saistībā ar to, ka minētajā kopējā daudzumā it kā nebija iekļauta kvotu rezerve.

19 Līdz ar to nolemjot atcelt strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punktu, 2. panta 1. un 2. punktu, kā arī 3. panta 1. punktu un atzīstot, ka šie noteikumi nebija nodalāmi no pārējā šī lēmuma, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 114. punktā atzina, ka strīdīgais lēmums ir jāatceļ pilnībā.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

20 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 1. jūnija rīkojumu Dānijas Karalistei tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam un Čehijas Republikai, kā arī Latvijas Republikai tika atļauts iestāties lietā Igaunijas Republikas prasījumu atbalstam.

21 Savā apelācijas sūdzībā Komisija lūdz Tiesu:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu un

— piespriest Igaunijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

22 Dānijas Karaliste lūdz Tiesu atcelt pārsūdzēto spriedumu.

23 Igaunijas Republika lūdz Tiesu:

— galvenokārt – noraidīt apelācijas sūdzību;

— pakārtoti – nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai lēmuma pieņemšanai par šīs dalībvalsts pirmajā instancē izvirzītajiem pamatiem, kuri nebija izvērtēti pārsūdzētajā spriedumā, un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24 Čehijas Republika lūdz Tiesu:

— apelācijas sūdzību noraidīt un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

25 Latvijas Republika lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību.

Par apelācijas sūdzību

26 Savas apelācijas sūdzības atbalstam Komisija izvirza četrus pamatus. Tie attiecas, pirmkārt, uz kļūdu tiesību piemērošanā, izvērtējot prasības atcelt tiesību aktu pieņemamību, un, otrkārt, uz kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot Direktīvas 2003/87 9. panta 1. un 3. punktu, kā arī 11. panta 2. punktu. Treškārt, Vispārējā tiesa esot kļūdaini interpretējusi labas pārvaldības principu un, ceturtkārt, tā esot pieļāvusi kļūdu, juridiski kvalificējot strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punktu, 2. panta 1. un 2. punktu un 3. panta 1. punktu un uzskatot, ka šie noteikumi nav nodalāmi no pārējiem šī lēmuma noteikumiem.

Par pirmo pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, izvērtējot prasības atcelt tiesību aktu pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

27 Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa, atzīstot, ka prasība atcelt tiesību aktu attiecībā uz strīdīgā lēmuma 1. panta 3. un 4. punktu, 2. panta 3. un 4. punktu, kā arī 3. panta 2. un 3. punktu ir pieņemama, ir pārkāpusi Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 21. pantu un Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

28 Komisija atgādina, ka Igaunijas Republikas izvirzītie pamati Vispārējā tiesā galvenokārt attiecās uz strīdīgā lēmuma 1. panta 1. punktā, 2. panta 1. punktā un 3. panta 1. punktā noteiktā kopējā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzuma maksimālā apjoma likumību, kā arī daļēji uz to, ka nav ietvertas šī lēmuma 1. panta 2. punktā un 2. panta 2. punktā minētās kvotu rezerves. Šī dalībvalsts neesot izteikusi nekādus pārmetumus par citām Igaunijas VSP konstatētajām neatbilstībām, proti, favorītismu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu piešķiršanā un pārskatāmības trūkumu attieksmē pret jaunpienācējiem. Igaunijas Republikai, ceļot prasību, kas vērsta pret strīdīgo lēmumu pilnībā, esot bijis jāizvirza pamati par katru no šajā lēmumā iekļautajiem noteikumiem.

29 Turklāt Vispārējā tiesa, atzīstot, ka strīdīgā lēmuma 1. panta 3. un 4. punkts, 2. panta 3. un 4. punkts, kā arī 3. panta 2. un 3. punkts nav nodalāmi no pārējiem šī lēmuma noteikumiem, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

30 Igaunijas Republika lūdz šo pamatu noraidīt. Tā atgādina, ka tā ir lūgusi atcelt strīdīgo lēmumu pilnībā. Prasības pieteikumā esot ietverts izvirzīto pamatu kopsavilkums atbilstoši Tiesas Statūtu 21. pantā un Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteiktajām formas prasībām. Pārsūdzētais spriedums balstoties uz pareizu nosacījuma par minētā lēmuma noteikumu nodalāmību izpratni.

Tiesas vērtējums

31 Pirmais apelācijas sūdzības pamats attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 28.–34. punktu saistībā ar iebildi par daļēju prasības atcelt tiesību aktu nepieņemamību.

32 Vispārējā tiesa minētā sprieduma 28.–33. punktā ir izvērtējusi, vai strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts bija nodalāmi no pārējiem šī lēmuma noteikumiem, un ir secinājusi, ka tie nebija nodalāmi. Šādos apstākļos Vispārējā tiesa minētā sprieduma 34. punktā ir noraidījusi Komisijas argumentus par iespējamo šīs prasības daļēju nepieņemamību, vienlaikus precizējot, ka gadījumā, ja Igaunijas Republikas izvirzītie pamati būs pamatoti, strīdīgais lēmums būs jāatceļ pilnībā.

33 Šajā lietā nav strīda par to, ka Igaunijas Republika savā pieteikumā par lietas ierosināšanu ir lūgusi atcelt strīdīgo lēmumu pilnībā. Komisijas izvirzītā iebilde par nepieņemamību bija par iespējamo minētajā prasības pieteikumā iekļautā pamatojuma nepietiekamību, ņemot vērā prasīto atcelšanas apjomu, jo šīs dalībvalsts izvirzītie pamati attiecās vienīgi uz šī lēmuma 1. panta 1. un 2. punktu, 2. panta 1. un 2. punktu, kā arī 3. panta 1. punktu. Komisija uzskata, ka šāds prasības pieteikums neizpilda Tiesas Statūtu 21. panta pirmajā daļā un Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteiktās prasības. Komisija, uzskatot, ka noteikumi, uz kuriem attiecās Igaunijas Republikas izvirzītie pamati, bija nodalāmi no pārējiem minētā lēmuma noteikumiem, lūdza Vispārējo tiesu noraidīt prasību kā nepieņemamu attiecībā uz šiem pārējiem minētā lēmuma noteikumiem.

34 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas Statūtu 21. panta pirmajai daļai, kas tiesvedībai Vispārējā tiesā ir piemērojama saskaņā ar šo statūtu 53. panta pirmo daļu, un Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) un d) apakšpunktam prasības pieteikumā ietver strīda priekšmetu, prasījumus, kā arī kopsavilkumu par izvirzītajiem pamatiem. Šai norādei ir jābūt pietiekami nepārprotamai un precīzai, lai ļautu atbildētājam sagatavot savu aizstāvību un Vispārējai tiesai vajadzības gadījumā pieņemt lēmumu par prasību, nesaņemot nekādu citu informāciju. Nolūkā garantēt tiesisko drošību un pareizu tiesvedību, lai prasība būtu pieņemama, būtiskiem faktiskiem un tiesību apstākļiem, uz kuriem prasība pamatojas, vismaz kopsavilkuma veidā, bet saskaņoti un saprotami jāizriet no paša prasības pieteikuma teksta (skat. 2010. gada 14. janvāra spriedumu lietā C-343/08 Komisija/Čehijas Republika, Krājums, I-275. lpp., 26. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Turklāt ir jākonstatē, ka Igaunijas Republikas iesniegtajā pieteikumā par lietas ierosināšanu ir ievērotas šīs formas prasības, jo nenoliedzami tajā ir ietverts strīda priekšmets, kā arī kopsavilkums par šīs dalībvalsts izvirzītajiem pamatiem attiecībā uz strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punktu, 2. panta 1. un 2. punktu, kā arī 3. panta 1. punktu. Tāpat netiek apstrīdēts, ka būtiskie faktiskie un tiesību apstākļi, uz kuriem balstījās šie pamati, saskaņoti un saprotami izrietēja no minētā prasības pieteikuma teksta.

36 Jāpiekrīt, ka Igaunijas Republika savā prasības pieteikumā nav izvirzījusi pamatus vai iebildumus par strīdīgā lēmuma 1. panta 3. un 4. punktu, 2. panta 3. un 4. punktu, kā arī 3. panta 2. un 3. punktu. Tomēr prasītājam, ceļot prasību pilnībā atcelt kādu Savienības tiesību aktu, nav jāizvirza pamati vai iebildumi par katru no tā noteikumiem.

37 Attiecībā uz to, vai noteikumu, uz kuriem nepārprotami attiecas prasības pamati, proti, strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts, atcelšana varētu prasīt pārējo šī lēmuma noteikumu atcelšanu, kā sava pieteikuma par lietas ierosināšanu rezolutīvajā

daļā ir lūgusi Igaunijas Republika, un, precīzāk, vai Vispārējā tiesa, uzskatot, ka šie noteikumi nav nodalāmi no pārējiem minētā lēmuma noteikumiem, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, šis jautājums ir jāizvērtē ceturtā šīs apelācijas sūdzības pamata ietvaros.

38 No tā izriet, ka Vispārējā tiesa pamatoti ir noraidījusi Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību attiecībā uz strīdīgā lēmuma 1. panta 3. un 4. punktu, 2. panta 3. un 4. punktu, kā arī 3. panta 2. un 3. punktu. Tādējādi pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot Direktīvas 2003/87 9. panta 1. un 3. punktu, kā arī 11. panta 2. punktu

39 Izvirzot otro pamatu, Komisija Vispārējai tiesai pārmet, ka tā, interpretējot Direktīvas 2003/87 9. panta 1. un 3. punktu, kā arī 11. panta 2. punktu, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Komisija, vispirms izteikusi kritiku par Vispārējās tiesas sniegtajiem vispārīgiem apsvērumiem par šajā direktīvā paredzēto pilnvaru sadalījumu starp dalībvalstīm un Komisiju un par šīs iestādes īstenotās kontroles saskaņā ar minētās direktīvas 9. panta 3. punktu būtību, ir sniegusi argumentus, kuri var tikt iedalīti divās daļās. Pirmā daļa ir par iespējamu vienlīdzīgas attieksmes principa neievērošanu, un otrā daļa – iespējamu šīs pašas direktīvas mērķa neievērošanu.

40 Igaunijas Republika lūdz šo pamatu noraidīt. Komisija neesot norādījusi nevienu argumentu, kas varētu pierādīt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi šādu kļūdu, kad tā atbilstoši Direktīvas 2003/87 9. un 11. pantam ir nolēmusi, ka Komisijai bija jāveic šīs dalībvalsts izvēles tiesiskuma kontrole un bija jāievēro šai dalībvalstij piešķirtā rīcības brīvība.

Par Komisijas īstenotās kontroles saskaņā ar Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktu būtību

– Lietas dalībnieku argumenti

41 Komisija pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav ievērojusi Direktīvas 2003/87 9. un 11. pantā paredzēto pilnvaru sadalījumu starp to un dalībvalstīm un ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, atzīstot, ka minētās direktīvas 9. panta 3. punktā paredzētā kontrole ir tiesiskuma kontrole.

42 Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 51. punktā kļūdaini esot paplašinājusi dalībvalstu pilnvaras, balstoties uz direktīvas juridisko definīciju, kura izriet no EKL 249. panta. Direktīvas 2003/87 9. un 11. pants esot piemērojams tikai starp iestādēm un dalībvalstīm, un tie neesot vispirms jātransponē valstu tiesībās. Tiem esot reglamentējošs raksturs, un tie esot piemērojami tieši tāpat kā regulas noteikumi. Valstu sadales plānu forma un saturs lielākoties tiekot noteikti un kontrolēti Eiropas Savienības līmenī, it īpaši ņemot vērā Komisijas atbilstoši šīs direktīvas 9. panta 1. punktam izstrādātās vadlīnijas šīs direktīvas III pielikumā paredzēto kritēriju īstenošanai.

43 Pretēji Vispārējās tiesas izmantotajai pieejai EKL 5. panta otrajā daļā ietvertā subsidiaritātes principa piemērošana nevarot ierobežot kontroles pilnvaras, kuras Komisijai ir piešķīris Savienības likumdevējs. Ja Savienības likumdevējs esot nolēmis, ka tiesiskais regulējums ir jāpieņem Savienības līmenī, tad šis princips vairs neesot piemērojams.

44 Turklāt Vispārējā tiesa esot kļūdaini pamatojusies uz EKL 211. un 226. pantu. Valstu sadales plāni nav klasiski valstu pasākumi, ar kuru transponē direktīvu. Lai arī attiecībā uz tiesību aktu, ar kuru veic transponēšanu, Komisija atbilstoši EKL 226. pantam varot veikt tikai *ex post* kontroli, valstu sadales plānus Komisija pārbauda, veicot *ex ante* kontroli atbilstoši Direktīvas 2003/87 9. pantam. Šādos apstākļos šī panta 2. punktā minētajai Klimata pārmaiņu komitejai esot būtiska loma. Tādējādi šajā jomā Komisijas kontrole pārsniedzot vienkāršu tiesiskuma kontroli.

45 Komisija, atbildot uz Čehijas Republikas, Dānijas Karalistes un Latvijas Republikas iestāšanās rakstiem, precizē, ka šī pamata mērķis nav panākt, lai tiktu konstatēts, ka tai ir pilnvaras obligātā veidā noteikt kopējo piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu daudzumu, bet gan lai tiktu atzīts, ka Vispārējās tiesas sniegtais pamatojums attiecībā uz tās kontroles pilnvaru ierobežošanu ir kļūdains. Katrā ziņā, pat ja pretēji Komisijas nostājai tiktu uzskatīts, ka tā apstrīdētajā lēmumā nevarēja norādīt kopējo emisijas kvotu daudzumu, kuru tā uzskatīja par pieņemamu, ar šo konstatējumu nepietiekot, lai atceltu minēto lēmumu, jo Komisija detalizēti ir norādījusi, ka Igaunijas Republikas paredzētais kopējais kvotu daudzums acīmredzami esot pārāk liels.

46 Igaunijas Republika uzskata, ka Komisijas apgalvojumi nav pamatoti. Vispārējā tiesa, balstoties uz EKL 249. pantu, neesot ierobežojusi Komisijas pilnvaras. Tā tikai esot konstatējusi, ka, ja direktīvā nav paredzēta forma un metodes konkrētā rezultāta sasniegšanai, dalībvalstīm principā ir pilnīga izvēles brīvība. Jautājums par to, vai Direktīvas 2003/87 9. un 11. pantam ir reglamentējošs raksturs, nekādi neietekmējot pilnvaru sadalījumu starp dalībvalstīm un Komisiju. Tāpat nevarot tikt atbalstīts tas, ka Vispārējā tiesa, atsaucoties uz subsidiaritātes principu, esot ierobežojusi Komisijai piešķirtās pilnvaras.

– Tiesas vērtējums

47 Komisijas apgalvojumi attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 49.–56. punktu, kuri ir par Direktīvas 2003/87 9. un 11. pantā paredzēto pilnvaru sadalījumu starp Komisiju un dalībvalstīm.

48 Šajos punktos Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka tikai dalībvalstu kompetencē ir, pirmkārt, izstrādāt savus valsts sadales plānus un, otrkārt, pieņemt galīgos lēmumus, ar kuriem tostarp noteikts kopējais piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzums. Dalībvalstīm, īstenojot savas pilnvaras, esot zināma rīcības brīvība. Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktu esot tiesības, pirmkārt, pārbaudīt, vai valstu sadales plāni atbilst šīs direktīvas III pielikumā minētajiem kritērijiem, un, otrkārt, noraidīt plānus, kuri neatbilst šiem kritērijiem. Komisijas kontroles pilnvaras esot ierobežotas ar tiesiskuma pārbaudi.

49 Šajā lietā, kā pārsūdzētā sprieduma 53. un 54. punktā pamatoti ir norādījusi Vispārējā tiesa, no Direktīvas 2003/87 11. panta 2. punkta nepārprotami izriet, "ka tikai dalībvalsts ir kompetenta, no vienas puses, izstrādāt valsts sadales plānu, ar kuru tā piedāvā sasniegt [šajā] direktīvā noteiktos mērķus attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām un kuru tā paziņo Komisijai, un, no otras puses, lai pieņemtu galīgos lēmumus, kuros noteikts kopējo kvotu daudzums, ko dalībvalsts piešķirs katrā piecu gadu laikposmā, un šī daudzuma sadale starp tirgus dalībniekiem". Savukārt no Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punkta nepārprotami izriet, ka Komisija tikai pārbauda dalībvalsts valsts sadales plāna atbilstību šīs direktīvas III pielikumā paredzētajiem kritērijiem un tās 10. panta noteikumiem. Tā ir tiesīga pārbaudīt šo atbilstību un noraidīt valsts sadales plānu nesaderīguma ar šiem kritērijiem vai šīm normām dēļ ar lēmumu, kurā norādīts pamatojums. Gadījumā, kad Komisija noraida valsts sadales plānu, dalībvalsts atbilstoši minētās direktīvas 11. panta 2. punktam lēmumu var pieņemt tikai tad, ja Komisija ir apstiprinājusi dalībvalsts piedāvātos plāna grozījumus.

50 Pretēji Komisijas uzskatam, Vispārējai tiesai nevar pārmest, ka tā, izvērtējot jautājumu par Direktīvas 2003/87 9. un 11. pantā paredzēto pilnvaru sadalījumu starp Komisiju un dalībvalstīm, pārsūdzētā sprieduma 51. punktā ir balstījusies uz EKL 249. panta trešo daļu. Princips, saskaņā ar kuru direktīva ir saistoša katrai dalībvalstij, kurai šī direktīva ir adresēta, attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, valstu iestāžu ziņā atstājot kompetenci izvēlēties formu un metodes, kā šo rezultātu sasniegt, principā ir piemērojams attiecībā uz ikvienu direktīvu.

51 Direktīvās dalībvalstīm uzlikto pienākumu veidi un dalībvalstu sasniedzamais rezultāts, protams, var ievērojami atšķirties. Tāpat nenoliedzami, ka direktīvu noteikumos, kuri attiecas vienīgi uz attiecībām starp dalībvalsti un Komisiju, var nebūt prasīta transponēšanas pasākumu veikšana (šajā ziņā skat. 2006. gada 30. novembra spriedumu lietā C-32/05 Komisija/Luksemburga, Krājums, I-11323. lpp.,

35. un 36. punkts). Šis apstāklis tomēr neietekmē šī strīda risinājumu. Nevar tikt noliegts, ka Direktīvas 2003/87 9. un 11. pants regulē attiecīgās Komisijas un dalībvalstu lomas valstu sadales plānu pieņemšanas procesā, proti, jautājumu par pilnvaru sadalījumu starp tām. Ar šiem noteikumiem var noteikt, vai dalībvalstīm ir rīcības brīvība to plānu izstrādē un – attiecīgā gadījumā – kāds ir šīs rīcības brīvības apjoms.

52 Šajā lietā nevar tikt noliegts, ka Direktīvā 2003/87 nav paredzēta īpaša valsts sadales plāna izstrādes un kopējā piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzuma noteikšanas metodoloģija. Tieši pretēji, minētās direktīvas III pielikuma 1. punktā nepārprotami ir paredzēts, kā pārsūdzētā sprieduma 81. punktā būtībā bija konstatējusi Vispārējā tiesa, ka dalībvalstīm ir jānosaka kopējais piešķiramo kvotu daudzums, tostarp ņemot vērā valstu enerģētikas politiku un valsts klimata pārmaiņu programmu.

53 Tādējādi, kā pārsūdzētā sprieduma 53. punktā ir konstatējusi Vispārējā tiesa, dalībvalstīm ir noteikta rīcības brīvība izvēlēties pasākumus, kurus tās uzskata par piemērotākajiem, lai, ņemot vērā īpašo valsts enerģētikas tirgus kontekstu, sasniegtu minētajā direktīvā noteikto mērķi.

54 Runājot par to, ka saskaņā ar Direktīvas 2003/87 9. pantu valstu sadales plānus Komisija izvērtē, veicot *ex ante* kontroli, nenoliedzami, ka šādas kontroles pilnvaras daudzos aspektos atšķiras no EKL 226. pantā paredzētās *ex post* kontroles. Šis apstāklis tomēr nevar nozīmēt, ka *ex ante* kontrolei ir jāpārsniedz tiesiskuma pārbaude.

55 No iepriekš minētā izriet, ka Komisijas izteiktā kritika attiecībā uz Vispārējās tiesas sniegtajiem vispārīgiem apsvērumiem jautājumā par Direktīvā 2003/87 paredzēto pilnvaru sadalījumu starp Komisiju un dalībvalstīm ir jānoraida.

Par otrā pamata pirmo daļu – vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu

– Lietas dalībnieku argumenti

56 Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa, atbilstoši Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktam nosakot kontroles pilnvaru piemērošanas jomu un apjomu, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, kura būtībā radusies, neievērojot vienlīdzīgas attieksmes principu.

57 Secinājums, saskaņā ar kuru Komisija, Igaunijas Republikas analīzi aizstājot ar savējo, ir pārkāpusi Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktu, esot kļūdains. Vispārējā tiesa šo noteikumu esot interpretējusi, neņemot vērā minēto principu, un turklāt esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, izvērtējot jautājumu par datu attiecībā uz emisijām, kuriem ir jābūt par sākuma punktu prognozēm laikposmam no 2008. līdz 2012. gadam, izvēli.

58 Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka Komisija nevarēja noraidīt līdz 2005. gadam esošos datus par CO_2 emisijām, kurus Igaunijas Republika bija minējusi savā valsts sadales plānā, un Iekšzemes kopprodukta (IKP) prognozes, kuras šī dalībvalsts izmantoja prognožu, kuras visas dalībvalstis publicēja 2005. gadā, vietā. Ja pieņemtu, ka katra dalībvalsts izmanto savas pašas datus, kuri iztirzāti atbilstoši pašu kritērijiem, tad varot tikt radīta minēto valstu nevienlīdzīga attieksme.

59 Direktīvas 2003/87, kā arī valstu sadales plānu kontroles procedūras norises priekšmets un mērķis ir "nodrošināt, lai visu dalībvalstu valstu sadales plāni atrodas salīdzināmās situācijās". Tādējādi valstu sadales plānu saderība ar šīs direktīvas III pielikumā paredzētajiem kritērijiem esot jāizvērtē, pamatojoties uz Komisijas izstrādāto vērtēšanas metodoloģiju un datiem, kuri iegūti, izmantojot šo metodi. Šī pārbaude nozīmējot, ka Komisija izmanto viena un tā paša gada datus par CO_2 emisijām visām dalībvalstīm un IKP pieauguma prognozes laikposmā no 2005.–2010. gadam, kas ir tajā pašā brīdī pieejamas par visām šīm valstīm.

60 Direktīvas 2003/87 9. pantā paredzētās kontroles procedūras norise pierādot, ka tā ir vienlaicīga kontrole ierobežotā laikā un tās mērķis ir ieviest kopējo kvotu tirdzniecības sistēmu visās dalībvalstīs līdz 2008. gada 1. janvārim. Paralēli Komisijas veiktajai kontrolei valstu sadales plānus izvērtējot Klimatu pārmaiņu komiteja, kas apstiprinot Komisijas vajadzību izmantot vienveidīgu pieeju attiecībā uz visiem plāniem.

61 Vispārējās tiesas vērtējums pārsūdzētā sprieduma 84.–86. punktā esot pretrunā tās 2008. gada 20. oktobra rīkojumā lietā T-208/07 *BOT Elektrownia Bełchatów* u.c./Komisija piemērotajam vērtējumam. Šajā rīkojumā Vispārējā tiesa ir pieņēmusi laika ierobežojumus grozījumiem, kurus dalībvalstis veic savos valstu sadales plānos, nospriežot, ka no Direktīvas 2003/87 teksta, kā arī no tās izveidotās sistēmas vispārīgās struktūras un mērķiem izriet, ka dalībvalstij joprojām ir tiesības piedāvāt grozījumus tās plānā pēc tā paziņošanas Komisijai un līdz brīdim, kad šai dalībvalstij ir jāpieņem lēmums saskaņā ar minētās direktīvas 11. panta 2. punktu.

62 Igaunijas Republika lūdz noraidīt šo otrā pamata pirmo daļu. Komisija pamatojoties uz vienlīdzīgas attieksmes principu kā uz absolūtu principu. Iespējama nevienlīdzīga attieksme nevarot attaisnot izmaiņas Direktīvā 2003/87 paredzētajā pilnvaru sadalījumā starp dalībvalstīm un Komisiju. Dalībvalstu vienlīdzīga attieksme varot atbilstoši tikt nodrošināta, ja Komisija katru plānu pārbauda ar vienādu pienācīgu rūpību.

– Tiesas vērtējums

63 Otrā pamata pirmā daļa attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 56.–93. punktu. Šajos punktos Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka Komisijai saskaņā ar Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktu tai piešķirtajām kontroles pilnvarām nav tiesību dalībvalsts plānā iekļautos datus aizstāt ar saviem datiem. Tā ir precizējusi, ka vienlīdzīgas attieksmes princips "nevar grozīt Direktīvā paredzēto kompetenču sadali starp Komisiju un dalībvalstīm, saskaņā ar kuru dalībvalstis ir kompetentas izstrādāt valsts sadales plānu un pieņemt galīgo lēmumu par kopējo piešķiramo kvotu daudzumu".

64 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienlīdzīgas attieksmes princips prasa, lai līdzīgas situācijas netiktu aplūkotas atšķirīgi un dažādas situācijas netiktu aplūkotas vienādi, ja vien tādai pieejai nav objektīva attaisnojuma (skat. it īpaši 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā C-127/07 *Arcelor Atlantique et Lorraine* u.c., Krājums, I-9895. lpp., 23. punkts).

65 Prasība ievērot šo principu tomēr nevar izmainīt starp dalībvalstīm un Komisiju esošo pilnvaru sadalījumu, kāds paredzēts Savienības tiesību normā. Kā apstiprināts šī sprieduma 49. punktā, ar Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktu Komisijai ir tikai piešķirtas pilnvaras kontrolēt valstu sadales plānu tiesiskumu, kas ļauj tai noraidīt plānu, kurš neatbilst Direktīvas 2003/87 III pielikumā minētajiem kritērijiem vai tās 10. panta noteikumiem.

66 Attiecībā uz šīs kontroles pakāpi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 68., 69., 75., 79. un 80. punktā pamatoti ir konstatējusi, ka dalībvalstis var brīvi izvēlēties izmantojamos datus un vērtēšanas metodoloģijas, ar nosacījumu, ka tās nerada rezultātus, kuri nebūtu saderīgi ar šiem kritērijiem vai šiem noteikumiem. Komisijai, īstenojot šīs direktīvas 9. panta 3. punktā paredzētās kontroles pilnvaras, ir jāievēro dalībvalstu rīcības brīvība. Tādējādi tā nevar noraidīt valsts sadales plānu, tikai pamatojoties uz to, ka tajā iekļautie dati neatbilst datiem, kuriem Komisija ir devusi priekšroku.

67 Šādos apstākļos Vispārējai tiesai nevar pārmest, ka tā ir uzskatījusi, ka Komisijai bija pienākums izvērtēt Igaunijas Republikas tās valsts sadales plānā iekļautos datus. Ja Komisijai būtu šaubas par minētajiem datiem, tai būtu jālūdz sniegt skaidrojumus kompetentajām valsts iestādēm vai pat jāpierāda šo datu neatbilstība Direktīvas 2003/87 III pielikumā minētajiem kritērijiem.

68 Komisijas izvirzītie argumenti par valstu sadales plānu vienlaicīgu kontroli šo secinājumu nespēj atspēkot. Šo argumentu pamatā ir tas, ka Komisija ir kļūdaini izpratusi Komisijai Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktā noteiktās kontroles pilnvaras. Kā savu secinājumu 65. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, iespējamās atšķirības dalībvalstu iesniegtajos datos un izvērtēšanas metodoloģijās uzskatāmi parāda dalībvalstu rīcības brīvību, kas Komisijai ir jāievēro, veicot savu atbilstības pārbaudi.

69 Šajā kontekstā ir jānorāda, kā pārsūdzētā sprieduma 89. punktā ir nolēmusi Vispārējā tiesa, ka Komisija vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm var nodrošināt atbilstošā veidā, katras dalībvalsts iesniegto plānu pārbaudot ar vienādi pienācīgu rūpību. Tāpat ir jāatgādina, ka Komisija attiecībā uz katras šīs valsts izstrādātajiem plāniem var brīvi izvēlēties kopīgu salīdzinājuma punktu. Kā Vispārējā tiesa ir norādījusi pārsūdzētā sprieduma 63. punktā, tā šajā nolūkā tostarp var izstrādāt "pati savu ekonomisko un ekoloģisko modeli", kas pamatots uz tās izvēlētajiem rādītājiem, un izmantot to kā salīdzinājuma punktu, lai pārbaudītu, vai katras dalībvalsts valsts sadales plāns ir saderīgs ar Direktīvas 2003/87 III pielikumā paredzētajiem kritērijiem vai tās 10. panta noteikumiem.

70 Šādos apstākļos otrā pamata pirmā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

Par otrā pamata otro daļu – Direktīvas 2003/87 mērķa neievērošanu

– Lietas dalībnieku argumenti

71 Komisija uzskata, ka Vispārējā tiesa, interpretējot Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktu, nav ievērojusi ar šo direktīvu sasniedzamo mērķi. Tā apstrīd, ka tā, izvērtējot Igaunijas VSP, pamatojoties uz savu pašas metodoloģiju, norādot īpašu piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu daudzumu, kura jebkāda pārsniegšana tiek uzskatīta par nesaderīgu ar šajā direktīvā paredzētajiem kritērijiem, un tādējādi noraidot Igaunijas VSP, ciktāl kopējais šajā plānā piedāvātais kvotu daudzums pārsniedza šo robežu, ir pārsniegusi tai ar šo pantu piešķirto kontroles pilnvaru robežas.

72 Komisijai saskaņā ar šo tiesību normu piešķirtās kontroles pilnvaras esot jālasa un jāinterpretē, ņemot vērā Direktīvas 2003/87 mērķus. Atbilstoši tās 1. pantam ar minēto direktīvu esot izveidota Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, lai veicinātu emisiju samazināšanos šajās gāzēs rentablā un ekonomiski efektīvā veidā. Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *Arcelor Atlantique et Lorraine* u.c. esot atzinusi, ka šīs sistēmas galamērķis ir vides aizsardzība un ka šī sistēma iedrošina un veicina viszemāko izmaksu aprēķinu, lai sasniegtu minēto emisiju samazināšanos. No šī sprieduma izrietot, ka šo mērķi var sasniegt tikai tad, ja pieprasījums pēc kvotām pārsniedz piedāvājumu Kopienas kvotu tirgū. Turklāt atbilstoši Direktīvas 2003/87 preambulas septītajam apsvērumam ar šīs pašas sistēmas īstenošanu esot jāsaglabā iekšējā tirgus integritāte un jāizvairās no konkurences izkropļošanas.

73 Pretēji tam, ko Vispārējā tiesa ir nolēmusi pārsūdzētajā spriedumā, Komisijas saskaņā ar Direktīvas 2003/87 9. pantu veiktā kontrole nevarot būt "stingri ierobežota" kontrole, kurā tikai tiek pārbaudīti dalībvalstu izmantotie dati to valstu sadales plānos. Šīs kontroles pamatā esot jābūt vienveidīgai pieejai, kas nozīmē, ka Komisijai attiecībā uz visām dalībvalstīm ir jāizmanto viena un tā paša gada dati par CO_2 emisijām un attiecībā uz visām šīm valstīm vienā un tajā pašā brīdī pieejamās IKP pieauguma prognozes laikposmam no 2005. līdz 2010. gadam.

74 Komisija uzskata, ka Direktīvas 2003/87 mērķi nevar tikt sasniegti, ja tai nav tiesību noteikt maksimālo piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu līmeni. Tās nostāju pamatojot arī procedūras ekonomijas apsvērumi.

75 Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka dalībvalstīm ir ekskluzīvas tiesības noteikt kopējo piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu daudzumu. Esot iespējams *ex post* pierādīt, ka Igaunijas VSP norādīto datu par CO_2 emisijām attiecībā uz laikposmu līdz 2005. gadam beznosacījuma atzīšana, kā arī piedāvātais kopējais piešķiramo kvotu daudzums radītu rezultātu, kas ir pretrunā ne vien Direktīvas 2003/87 III pielikuma 1.–3. kritērijam, bet arī šīs direktīvas mērķim samazināt CO_2 emisijas.

76 Turklāt Vispārējā tiesa pareizi neesot nošķīrusi Komisijas noteiktos kopējā kvotu daudzuma griestus no dalībvalsts noteiktā kopējā piešķiramo kvotu daudzuma.

77 Igaunijas Republika uzskata, ka šī otrā pamata otrā daļa ir jānoraida. Komisija nekādi neesot pierādījusi, ka ir neiespējami izpildīt Direktīvas 2003/87 mērķi, ņemot vērā pilnvaru sadalījumu starp dalībvalstīm un Komisiju, kā pārsūdzētajā spriedumā ir apstiprinājusi Vispārējā tiesa.

– Tiesas vērtējums

78 Otrā pamata otrā daļa attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 59.–66. punktu. Šajos punktos Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisija, strīdīgajā lēmumā precizējot īpašu kvotu daudzumu, kura jebkāda pārsniegšana tiek uzskatīta par nesaderīgu ar Direktīvā 2003/87 paredzētajiem kritērijiem, un noraidot Igaunijas VSP, ciktāl kopējais kvotu daudzums, kurš tajā ir paredzēts, pārsniedz šo robežu, pārsniedza atbilstoši šīs direktīvas 9. panta 1. un 3. punktam, kā arī 11. panta 2. punktam noteiktās kontroles pilnvaras. Šī daļa arī attiecas uz Vispārējās tiesas secinājumu par to, ka Komisija, Igaunijas VSP izvērtēšanā izmantojot savas pašas datus un metodoloģiju, bija pārsniegusi minētās robežas. Šādi Vispārējā tiesa, neievērojot šajā direktīvā sasniedzamos mērķus, esot interpretējusi minētās direktīvas 9. panta 3. punktu.

79 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Direktīvas 2003/87 galvenais mērķis ir būtiski samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, lai varētu izpildīt Savienības un dalībvalstu saistības, kuras tās uzņēmušās saskaņā ar Kioto protokolu. Šis mērķis ir jāsasniedz, ievērojot virkni apakšmērķu un izmantojot noteiktus instrumentus. Galvenais instruments šajā ziņā ir Direktīvas 2003/87 1. pantā un preambulas otrajā apsvērumā paredzētā Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma. Minētajā 1. pantā ir noteikts, ka šī sistēma veicina šo emisiju samazināšanu ekonomiski efektīvos un rentablos apstākļos. Citi apakšmērķi, kuri ir jāsasniedz ar minēto sistēmu, tostarp ir, kā norādīts šīs direktīvas preambulas piektajā un septītajā apsvērumā, ekonomiskās izaugsmes un nodarbinātības saglabāšana, kā arī iekšējā tirgus integritātes un konkurences nosacījumu saglabāšana.

80 Šajā gadījumā, pat pieņemot, ka ar Komisijas ieteikto pieeju varētu tikt uzlabota Savienības siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju tirdzniecības sistēmas darbība, kā arī tādējādi varētu efektīvāk tikt sasniegts mērķis būtiski samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, šis apstāklis nevar izmainīt Direktīvas 2003/87 9. un 11. pantā paredzēto pilnvaru sadalījumu starp Komisiju un dalībvalstīm.

81 Tādā dalītās kompetences jomā kā vides aizsardzība Savienības likumdevējam ir jānosaka pasākumi, kurus tas uzskata par vajadzīgiem, lai sasniegtu paredzētos mērķus, taču ievērojot EKL 5. pantā minētos subsidiaritātes un samērīguma principus.

82 Savienības likumdevēja vēlme piešķirt Komisijai vienīgi valstu sadales plānu atbilstības Direktīvas 2003/87 III pielikumā paredzētajiem kritērijiem un tās 10. panta noteikumiem kontroles pilnvaras, nevis aizstāšanas vai vienādošanas pilnvaras, proti, tiesības noteikt maksimālo piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzumu, izriet gan no Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punkta, gan no šīs direktīvas *travaux préparatoires*. Tādējādi, uzskatot, ka Komisija var noteikt šādu maksimālo daudzumu, tiek pārsniegtas šīs direktīvas teleoloģiskās interpretācijas robežas un tā rezultātā šai iestādei tiek piešķirtas pilnvaras, kurām nav nekāda juridiskā pamata.

83 Kā jau izriet no šī sprieduma 51. punkta, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 54. punktā līdz ar to pamatoti ir nospriedusi, ka no Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punkta nepārprotami izriet, ka Komisijai ir tikai tiesības pārbaudīt dalībvalsts iesniegtā valsts sadales plāna atbilstību minētās direktīvas III pielikumā paredzētajiem kritērijiem un tās 10. panta noteikumiem. Vispārējā tiesa pamatoti ir uzskatījusi, ka Komisijai ir tiesības pārbaudīt šo atbilstību un noraidīt valsts sadales plānu nesaderīguma ar šiem kritērijiem un šīm normām dēļ, jo dalībvalsts šādā gadījumā atbilstoši minētās direktīvas 11. panta 2. punktam lēmumu var pieņemt tikai tad, ja šī iestāde ir apstiprinājusi dalībvalsts piedāvātos plāna grozījumus.

84 Šajā ziņā ir jānorāda, ka Savienības likumdevējs, kurš vienīgais ir tiesīgs izdarīt grozījumus Direktīvā 2003/87, uzskatīja par vajadzīgu grozīt tās 9. pantu, pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/29/EK, ar ko Direktīvu 2003/87/EK groza, lai uzlabotu un paplašinātu Kopienas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu (OV L 140, 63. lpp.). Šajā direktīvā, ar kuru izdarīti grozījumi, ir paredzēts izveidot saskaņotāku sistēma, lai lietderīgāk izmantotu ieguvumus no kvotu tirdzniecības, novērstu traucējumus iekšējā tirgū un sekmētu emisiju tirdzniecības sistēmu savstarpēju sasaisti.

85 Komisijas apgalvojums par to, ka būtu iespējams *ex post* pierādīt, ka Igaunijas VSP norādīto datu par CO_2 emisijām un kopējā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzuma beznosacījuma atzīšana radītu rezultātu, kas ir pretējs Direktīvas 2003/87 III pielikumā paredzētajiem 1.–3. kritērijiem, ir balstīts uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma interpretāciju. Kā savu secinājumu 80. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, Vispārējā tiesa ir atzinusi, ka Komisija var noraidīt valsts sadales plānu, kas neatbilst šajā pielikumā paredzētajiem kritērijiem vai šīs direktīvas 10. panta noteikumiem, un tādējādi nav uzskatījusi, ka Komisijai bez nosacījumiem bija jāapstiprina Igaunijas VSP iekļautie dati.

86 Runājot par Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru procesuālās ekonomijas interesēs būtu jāatzīst Komisijai tiesības noteikt maksimālo piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzumu, nepārprotami, ka šāda pieeja samazinātu iespēju, ka secīgi tiek pieņemti lēmumi par valstu sadales plānu noraidīšanu nesaderības ar Direktīvas 2003/87 III pielikumā paredzētajiem kritērijiem vai tās 10. panta noteikumiem dēļ. Šajā kontekstā tomēr ir jāuzsver, ka Komisija nepārkāpj savas pilnvaras, ja lēmuma, ar kuru tiek noraidīts kāds plāns, rezolutīvajā daļā tā, saistoši nenosakot maksimālo šādu kvotu daudzumu, paziņo, ka tā nenoraidīs šajā plānā izdarītos grozījumus, ja ar tiem tiks izpildīti šajā noraidošajā lēmumā iekļautie priekšlikumi un ieteikumi. Šāds pasākums ir saderīgs ar lojālās sadarbības starp dalībvalstīm un Komisiju principu un arī atbilst procesuālās ekonomijas mērķiem.

87 No tā izriet, ka Komisija nevar pamatoti apgalvot, ka Vispārējā tiesa, interpretējot Direktīvas 2003/87 9. panta 3. punktu, nav ievērojusi ar šo direktīvu sasniedzamos mērķus. Tādējādi otrā pamata otrā daļa ir jānoraida kā nepamatota.

88 Tā kā Komisijas izteiktā kritika par Vispārējās tiesas vispārīgiem apsvērumiem attiecībā uz Direktīvā 2003/87 paredzēto pilnvaru sadalījumu starp Komisiju un dalībvalstīm ir tikusi noraidīta un nav apmierinātas abas otrā pamata daļas, šis pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, interpretējot labas pārvaldības principu

Lietas dalībnieku argumenti

89 Komisija pārmet Vispārējai tiesai, ka tā, interpretējot labas pārvaldības principu, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, izvērtējot ceturto prasības pamatu par šī principa pārkāpumu.

90 Lai izvērtētu, vai Igaunijas VSP bija saderīgs ar Direktīvas 2003/87 III pielikuma 3. kritēriju, proti, vai saskaņā ar Lēmuma 2006/780 3. panta 1. un 2. punktu izveidotā kvotu rezerve bija iekļauta kopējā piešķiramo kvotu daudzumā, Komisija esot varējusi likumīgi pamatoties uz datiem, kuri tika izmantoti attiecībā uz visiem dalībvalstu valstu sadales plāniem. Strīdīgā lēmuma 1. panta 2. punkta pamatojums šajā ziņā esot pietiekams, atbilstošs un piemērots. Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka Komisija šī lēmuma pamatojumu esot balstījusi uz saviem pašas datiem, kuri bija par sliktu Igaunijas Republikai.

91 Tā kā Igaunijas VSP bija neskaidrs attiecībā uz atsevišķu rezervju daļu iekļaušanu kopējā piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu daudzumā, Komisijai esot bijušas tiesības uzskatīt, ka šajā plānā piedāvātais kopējais daudzums neatbilda trīs Direktīvas 2003/87 III pielikuma kritērijiem. Vispārējā tiesa pati esot atzinusi šo neskaidrību pārsūdzētā sprieduma 107. punktā.

92 Igaunijas Republika lūdz šo pamatu noraidīt. Komisijas argumentu pamatā ir kļūdaina pārsūdzētā sprieduma izpratne. Vispārējā tiesa, izvērtējot ceturto prasības pamatu, neesot lēmusi par to, vai Komisijai bija tiesības izmantot savas pašas datus, lai izvērtētu kvotu rezervju ņemšanu vērā, bet tā vien esot pārbaudījusi, vai Komisija rūpīgi un objektīvi ir pārbaudījusi visus apstākļus, kam ir nozīme šajā lietā.

Tiesas vērtējums

93 Šis apelācijas sūdzības pamats, kurš attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 99.–112. punktu, ir par tāda Vispārējās tiesas secinājuma pamatotību, saskaņā ar kuru Komisija, atbilstoši nepārbaudot Igaunijas VSP, it īpaši tā 1. un 3. pielikumu, lai izvērtētu, vai saskaņā ar Lēmuma 2006/780 3. panta 1. un 2. punktu izveidotā kvotu rezerve bija ņemta vērā, aprēķinot kopējo piešķiramo kvotu daudzumu, bija pārkāpusi labas pārvaldības principu.

94 Pretēji tam, ko uzskata Komisija, Vispārējā tiesa šajos punktos nebija izvērtējusi, vai Komisija bija tiesīga balstīties uz savas pašas datiem, lai izvērtētu, vai šāda rezerve bija ņemta vērā. Kā pamatoti ir norādījusi Igaunijas Republika, minētā tiesa tikai ir pārbaudījusi, vai Komisija, ievērojot labas pārvaldības principu, bija pārbaudījusi šīs dalībvalsts iesniegtos datus tās valsts sadales plānā.

95 Vispirms minētā sprieduma 99. punktā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi, ka viena no Savienības tiesību sistēmā ietvertajām garantijām administratīvajās procedūrās tostarp ir labas pārvaldības princips, kas nosaka kompetentās iestādes pienākumu rūpīgi un objektīvi pārbaudīt visus apstākļus, kam ir nozīme attiecīgajā lietā (it īpaši skat. 1991. gada 21. novembra spriedumu lietā C-269/90 *Technische Universität München*, *Recueil*, I-5469. lpp., 14. punkts).

96 Jautājumā par Igaunijas Republikas iesniegtajiem skaitļiem tās valsts sadales plānā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 103.–108. punktā turpinājumā ir norādījusi, ka šie skaitļi bija saskaņoti un saprotami. Visbeidzot minētā sprieduma 109.–111. punktā tā ir izvērtējusi, vai, ņemot vērā šos skaitļus, Komisija rūpīgi un objektīvi bija izvērtējusi visus apstākļus, kam ir nozīme attiecīgajā lietā. Pirmkārt, minētā tiesa ir konstatējusi, ka Komisijas secinājums, saskaņā ar kuru attiecīgajās rezervēs iekļautās kvotas nebija iekļautas kopējā piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzumā, nebija saskaņots ar lietas materiālos esošajiem apstākļiem. Otrkārt, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka Komisijai bija jāizskaidro, ar kādu pamatojumu tā bija secinājusi, ka Igaunijas VSP neatbilda Direktīvas 2003/87 III pielikuma 3. kritērijam. Vispārējā tiesa no tā secināja, ka Komisija nebija pierādījusi, kādēļ šajā plānā iekļautie aprēķini bija kļūdaini.

97 Runājot par Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru Vispārējā tiesa pati esot atzinusi, ka Igaunijas VSP bija neskaidrs, nenoliedzami, ka pārsūdzētā sprieduma 107. punktā Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka šis plāns ir neskaidrs attiecībā uz rezerves daļas neiekļaušanu kopējā kvotu daudzumā, ciktāl no šī plāna pielikumiem neizrietēja, kādēļ Igaunijas Republika uzskatīja, ka šī rezerves daļa bija jāatskaita no kopēja kvotu skaita.

98 Tomēr tikai šis apstāklis nevar nozīmēt, ka Igaunijas VSP varētu tikt uzskatīts par tādu, kas neatbilst Direktīvas 2003/87 III pielikumā paredzētajiem kritērijiem. Neskaidra apstākļa esamība valsts sadales plānā pati par sevi nevar būt par pamatu, lai šo plānu noraidītu.

99 Atbilstoši gan šīs direktīvas 9. panta 3. punktam, gan lojālas sadarbības starp Komisiju un dalībvalstīm principam, gan labas pārvaldības principam Komisijai ir jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai noteiktu, vai šis neskaidrais apstāklis ir pretējs vai atbilstošs minētajā pielikumā paredzētajiem kritērijiem. Šajā kontekstā Komisijai ir jāizvērtē visa informācija, kas ir iekļauta valsts sadales plānā, kuru tā izvērtē, un – attiecīgā gadījumā – tai ir jālūdz sniegt skaidrojumus kompetentajām valsts iestādēm.

100 Tāpēc šis pamats ir balstīts uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma izpratni un līdz ar to ir jānoraida.

Par ceturto pamatu – kļūdu tiesību piemērošanā, izvērtējot strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkta, 2. panta 1. un 2. punkta, kā arī 3. panta 1. punkta nenodalāmību

Lietas dalībnieku argumenti

101 Komisija pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir uzskatījusi, ka strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts nav nodalāmi no pārējiem strīdīgā lēmuma noteikumiem un ka tā tādēļ ir atcēlusi šo lēmumu pilnībā.

102 Pārsūdzētais spriedums balstoties uz nepareizu izpratni par Savienības tiesību aktos iekļauto noteikumu nodalāmību, kā arī uz kļūdainu judikatūras, kuru Vispārējā tiesa minējusi pārsūdzētā sprieduma 28. punktā, un strīdīgā lēmuma interpretāciju. Komisija uzskata, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai prasība attiecībā uz nodalīšanu nav izpildīta, ja tiesību akta daļējas atcelšanas rezultātā tiek grozīta šī akta būtība. Tomēr tas tā nav attiecībā uz jebkurām tiesību akta satura izmaiņām. Tiesību akta būtības grozīšana nozīmējot tā pārveidošanu par tādu tiesību aktu, kādu tās autors nebija paredzējis pieņemt vai nav pieņēmis.

103 Strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts attiecoties uz kopējo piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzumu (Direktīvas 2003/87 III pielikuma 1.–3. kritērijs). Nepārprotami, ka šie panti savā starpā esot saistīti, bet tie ir nodalāmi no pārējiem minētā lēmuma noteikumiem. Šī paša lēmuma 1. panta 3. punkts un 2. panta 3. punkts attiecoties uz pārmērīgu šādu kvotu piešķiršanu atsevišķiem uzņēmumiem (šī pielikuma 5. kritērijs), savukārt tā 1. panta 4. punkts un 2. panta 4. punkts ir par pietiekamas informācijas saistībā ar jaunpienācējiem neesamību (šī pielikuma 6. kritērijs).

104 Vispārējās tiesas vērtējums balstoties, pirmkārt, uz to, ka starp strīdīgā lēmuma 1. un 2. pantu ir velkamas paralēles, kam piekrīt Komisija, un, otrkārt, uz kļūdainu šī lēmuma 2. panta piemērošanas jomas interpretāciju. Šī pēdējā minētā noteikuma piemērošanas joma esot jāizvērtē, ņemot vērā 1. pantu, nevis otrādi.

105 Strīdīgā lēmuma 1. pantā esot iekļauts to Igaunijas VSP elementu saraksts, kurus Komisija uzskatīja par tādiem, kuri ir pretrunā Direktīvas 2003/87 III pielikumā paredzētajiem kritērijiem. Šī lēmuma 2. pantā esot ietverti vairāki ieteikumi, lai novērstu katru no minētajā 1. pantā konstatētajām neatbilstībām. Šo abu pantu 1. un 2. punktā izklāstītās neatbilstības atšķiroties un esot neatkarīgas no to 3. un 4. punktā konstatētajām nepilnībām. Līdz ar to šie punkti vai vismaz šīs abas punktu grupas esot nodalāmas.

106 No strīdīgā lēmuma struktūras un pamatojuma nepārprotami izrietot, ka katram šī lēmuma 2. panta punktam ir nenodalāma saikne ar attiecīgo šī lēmuma 1. panta punktu, nevis ar pārējiem paša 2. panta noteikumiem. Šis pats konstatējums varot tikt izdarīts attiecībā uz 1. panta noteikumiem.

107 Lai arī Komisija ir uzņēmusies saistības neizteikt iebildumus, izvērtējot citu valsts sadales plānu, kurā ir ietverti visi strīdīgā lēmuma 2. pantā minētie ieteikumi, šie ieteikumi tomēr neveidojot nenodalāmu kopumu. Ja tiktu nolemts, ka viena vai vairākas šī lēmuma 1. pantā izklāstītās neatbilstības nebūtu uzskatāmas par neatbilstībām, attiecībā uz 2. pantu sniegtajiem ieteikumiem vairs nebūtu jēgas. Tomēr pārējie šī pēdējā minētā panta noteikumi joprojām būtu piemērojami.

108 Šādos apstākļos Komisija uzskata, ka strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts nevarēja izmainīt minētā lēmuma būtību. Šie dažādie noteikumi turklāt varot arī tikt uzskatīti kā vairāki lēmumi, kuri sagrupēti vienā tiesību aktā.

109 Igaunijas Republika lūdz Tiesu šo pamatu noraidīt. Direktīvas 2003/87 III pielikuma 1.–3. kritērijs, kuri attiecas uz daudzumu, kurš var tikt noteikts kā kopējais siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzums, no vienas puses, neesot nodalāms no minētā pielikuma 5. un 6. kritērija, no otras puses. Šis kopējais daudzums un veids, kādā Igaunijas VSP tiktu izmainīts, ņemot vērā šos pēdējos minētos kritērijus, savā starpā esot saistīti. Ja Komisija saskaņā ar strīdīgā lēmuma 1. pantu un 2. panta 1. punktu būtiski samazinātu minēto daudzumu, tad tas ietekmētu gan bonusu piešķiršanu atsevišķiem uzņēmumiem par agrīnā stadijā veiktajiem pasākumiem (šīs direktīvas III pielikuma 5. kritērijs), gan minētās kvotas jaunpienācējiem (šī pielikuma 6. kritērijs).

Tiesas vērtējums

110 Ceturtais apelācijas sūdzības pamats attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 31.–34. un 114. punktu, kuri ir par to, vai strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts ir nodalāmi no pārējā šī lēmuma un vai tādēļ Vispārējā tiesa pamatoti ir atcēlusi šo lēmumu pilnībā.

111 Kā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 28. punktā, Savienības tiesību aktu var daļēji atcelt tikai tad, ja no pārējās akta daļas ir iespējams nodalīt noteikumus, kurus prasa atcelt (it īpaši skat. 2002. gada 10. decembra spriedumu lietā C-29/99 Komisija/Padome, *Recueil*, I-11221. lpp., 45. punkts, un 2005. gada 24. maija spriedumu lietā C-244/03 Francija/Parlaments un Padome, Krājums, I-4021. lpp., 12. punkts; šajā ziņā skat. arī 2003. gada 21. janvāra spriedumu lietā C-378/00 Komisija/Parlaments un Padome, *Recueil*, I-937. lpp., 30. punkts). Tāpat Tiesa atkārtoti ir nospriedusi, ka šī nodalīšanas prasība nav izpildīta, ja tiesību akta daļēja atcelšana groza šī akta būtību (1998. gada 31. marta spriedums apvienotajās lietās C-68/94 un C-30/95 Francija u.c./Komisija, *Recueil*, I-1375. lpp., 257. punkts, iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Padome, 46. punkts, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā Francija/Parlaments un Padome, 13. punkts).

112 Šajā lietā strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkta, 2. panta 1. un 2. punkta, kā arī 3. panta 1. punkta nodalāmības no pārējā šī lēmuma pārbaude prasa izvērtēt minēto noteikumu piemērojamību, lai varētu noteikt, vai to atcelšana grozītu minētā lēmuma jēgu un būtību (šajā ziņā skat. 2006. gada 27. jūnija spriedumu lietā C-540/03 Parlaments/Padome, Krājums, I-5769. lpp., 29. punkts).

113 Jāatgādina, ka strīdīgā lēmuma noteikumi ir rezultāts Komisijas sniegtajam negatīvajam vērtējumam par Igaunijas VSP, kuru bija paziņojusi Igaunijas Republika. Šī lēmuma 1. pantā ir minētas vairākas šī plāna neatbilstības vienam vai vairākiem Direktīvas 2003/87 III pielikumā paredzētajiem kritērijiem. Strīdīgā lēmuma 2. pantā ir ietvertas Komisijas saistības neizteikt iebildumus par plānu, kurš tiks pieņemts pēc šī noraidošā lēmuma, ar nosacījumu, ka attiecīgā dalībvalsts veic minētā panta 1.–4. punktā paredzētos grozījumus. Runājot par strīdīgā lēmuma 3. pantu, tā 1. punkts attiecas uz kvotu rezerves noteikšanu un tā 2. un 3. punkts ietver precizējumus par citu strīdīgā lēmuma normu īstenošanu.

114 Attiecībā it īpaši uz strīdīgā lēmuma 1. panta 1. punkta, 2. panta 1. punkta, kā arī 3. panta 1. punkta, no vienas puses, un pārējo šī lēmuma noteikumu, no otras puses, savstarpējo saistību ir jākonstatē, ka šie noteikumi, lai arī tie attiecas uz dažādiem Igaunijas VSP aspektiem un dažādiem Direktīvas 2003/87 III pielikumā paredzētajiem kritērijiem, veido nedalāmu kopumu.

115 Pirmkārt, nevar noliegt, ka strīdīgā lēmuma 1. panta 1. punktā, 2. panta 1. punktā, kā arī 3. panta 1. punktā minētā kopējā piešķiramo siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu daudzuma noteikšana (Direktīvas 2003/87 III pielikuma 1.–3. kritērijs) ir galvenais valstu sadales plānu elements un tā ir cieši saistīta ar pārējiem šādu plānu elementiem.

116 Otrkārt, kā pārsūdzētā sprieduma 29. un 30. punktā pamatoti ir konstatējusi Vispārējā tiesa, tikai daļas no 1. panta punktiem eventuālas atcelšanas "rezultātā tiktu samazināts Komisijas konstatēto neatbilstību Direktīvai [2003/87] skaits". Atceļot noteiktus šī lēmuma 2. panta punktus, "tiktu atstātas spēkā Komisijas saistības neizteikt iebildumus par valsts plānu, vienlaikus samazinot grozījumu skaitu, ar nosacījumu, ka tiek saglabāti tie grozījumi, kurus šīs saistības sākotnēji skāra".

117 Taču nekas šajā lēmumā neļauj pieņemt, ka Igaunijas VSP varētu tikt uzskatīts par saderīgu ar Direktīvu 2003/87 bez visu šajā pēdējā minētajā tiesību normā paredzēto grozījumu iekļaušanas.

118 Kā pārsūdzētā sprieduma 32. punktā pamatoti ir norādījusi Vispārējā tiesa, tikai daļas no 2. panta punktiem atcelšana "aizstātu [strīdīgo] lēmumu, saskaņā ar kuru [Igaunijas VSP] varētu tikt pieņemts, paturot spēkā četrus īpašos grozījumus, kuri ļauj novērst četras neatbilstības [Direktīvas 2003/87] III pielikuma kritērijiem, ar citu lēmumu, saskaņā ar kuru šo plānu varētu pieņemt, paturot spēkā mazāku grozījumu skaitu".

119 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jākonstatē, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 31. punktā pamatoti ir nolēmusi, ka viena no strīdīgā lēmuma 1. panta punkta atcelšanas, kā arī viena no šī lēmuma 2. panta attiecīgā punkta atcelšanas rezultātā tiktu grozīta strīdīgā lēmuma pati būtība.

120 Attiecībā uz strīdīgā lēmuma 3. panta 2. un 3. punktu pietiek norādīt, ka šajās tiesību normās ir ietverti precizējumi, kas attiecas uz citu strīdīgā lēmuma noteikumu īstenošanu. Līdz ar to, ciktāl tiek atcelti strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts, 3. panta 2. un 3. punktam vairs nav nozīmes.

121 Šos secinājumus nevar atcelt Komisijas apgalvojums, ka Savienības tiesību akta būtības grozīšana vienīgi nozīmējot tā pārveidošanu par tādu tiesību aktu, kādu tās autors nebija paredzējis pieņemt vai nav pieņēmis. Šajā ziņā pietiek norādīt, ka jautājums par to, vai daļēja atcelšana groza Savienības tiesību akta būtību, ir objektīvs, nevis subjektīvs kritērijs, kas ir saistīts ar strīdīgā tiesību akta izdevējas iestādes politisko gribu (skat. 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-239/01 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-10333. lpp., 37. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā Francija/Parlaments un Padome, 14. punkts).

122 No iepriekš minētā izriet, ka Vispārējā tiesa, nospriežot, ka strīdīgā lēmuma 1. panta 1. un 2. punkts, 2. panta 1. un 2. punkts, kā arī 3. panta 1. punkts nav nodalāmi no pārējiem šī lēmuma noteikumiem, un tādējādi, atceļot šo lēmumu pilnībā, savā spriedumā nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Līdz ar to ceturtais pamats nav pamatots.

123 Tā kā neviens no Komisijas norādītajiem pamatiem nav pamatots, apelācijas sūdzība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

124 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs un tā kā Igaunijas Republika ir prasījusi piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, jāpiespriež Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

125 Atbilstoši minētā 69. panta 4. punkta pirmajai daļai Čehijas Republikai, Dānijas Karalistei un Latvijas Republikai – personām, kas ir iestājušās lietā, – savi tiesāšanās izdevumi ir jāsedz pašām.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) Eiropas Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus;

3) Čehijas Republika, Dānijas Karaliste un Latvijas Republika savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.

[Paraksti]